

UNIUNEA PROFESIILOR LIBERALE DIN ROMÂNIA

Nr. 23.380 din 08.08.2023

Către,

GUVERNUL ROMÂNIEI

Domnului Marcel CIOLACU – Prim-Ministru

MINISTERUL FINANTELOR

Domnului Marcel-Ioan BOLOȘ – Ministrul finanțelor

Uniunea Profesiilor Libere din România (UPLR), la care s-a alăturat în acest demers și Corpul Experților Contabili și Contabili Autorizați din România (CECCAR), vă transmite o serie de propuneri și observații cu privire la măsurile fiscale preconizate a fi adoptate de Guvern potrivit discuțiilor purtate în spațiul public, inclusiv la nivel politic, care vizează în principal modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

Menționăm că, Uniunea Profesiilor Libere din România, prin cele 16 organisme profesionale membre, reprezintă un număr de cca 100.000 de profesioniști cu un înalt grad de specializare din diverse domenii de activitate, iar Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România reprezintă alți cca 40.000 de profesioniști de același calibru.

1. Aplicarea CASS în cazul veniturilor din activități independente

Potrivit **art. 170 din Codul fiscal**, denumit *Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h)*¹:

„(1) **Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h)**, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de

¹ Potrivit art. 155 din Codul fiscal: (1) *Contribuabilii la sistemul de asigurări sociale de sănătate, prevăzuți la art. 153 alin. (1) lit. a)-d)*, datorează, după caz, contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din România și din afara României, (...) realizate din următoarele categorii de venituri:

a) venituri din salarii și asimilate salariilor, definite conform art. 76;

a1) venituri din pensii, definite conform art. 99, pentru partea care depășește suma lunară de 4.000 lei;

b) venituri din activități independente, definite conform art. 67;

c) venituri din drepturi de proprietate intelectuale, definite conform art. 70;

d) venituri din asocierea cu o persoană juridică, contribuabil potrivit titlului II sau titlului III, pentru care sunt aplicabile prevederile art. 125;

e) venituri din cedarea folosinței bunurilor, definite conform art. 83;

f) venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, definite conform art. 103;

g) venituri din investiții, definite conform art. 91;

h) venituri din alte surse, definite conform art. 114.

asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul stabilită potrivit alin. (4), dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.

(2) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 6, 12 sau 24 de salarii minime brute pe țară, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, se efectuează prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h), după cum urmează:

a) venitul net/brut sau norma de venit din activități independente, stabilite potrivit art. 68, 681 și 69, după caz;

b) venitul net din drepturi de proprietate intelectuală, stabilit după acordarea cotei de cheltuieli forfetare prevăzute la art. 72 și 721, precum și venitul net din drepturi de proprietate intelectuală determinat potrivit prevederilor art. 73;

c) venitul net distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, determinat potrivit prevederilor art. 125 alin. (8) și (9);

d) venitul brut, venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, stabilite potrivit art. 84-87;

e) venitul și/sau câștigul net din investiții, stabilit conform art. 94-97. În cazul veniturilor din dobânzi se iau în calcul sumele încasate, iar în cazul veniturilor din dividende se iau în calcul dividendele încasate, distribuite începând cu anul 2018;

f) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură, stabilite potrivit art. 104-106;

g) venitul brut și/sau venitul impozabil din alte surse, stabilit potrivit art. 114-116.

(3) La încadrarea în plafonul prevăzut la alin. (2) nu se iau în calcul veniturile neimpozabile, prevăzute la art. 93 și 105.

(4) Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h) o reprezintă:

a) nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară;

b) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară;

c) nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară". (s.n.)

Astfel, potrivit reglementărilor în vigoare, quantumul CASS se determină prin aplicarea procentului de 10% prevăzut de dispozițiile **art. 156 din Codul fiscal** asupra bazei de calcul determinate potrivit **art. 170 din același act normativ**, în limita plafonului aplicabil prevăzut de lege.

Modificarea propusă de legiuitor în ceea ce privește baza de calcul a CASS urmărește (i) pe de o parte, introducerea unui nou plafon la nivelul a 36 de salarii minime brute pe țară, în cazul veniturilor

realizate cel puțin egale cu 36 de salarii minime brute pe țară, **(ii) iar pe de altă parte**, eliminarea contribuabililor care obțin venituri din activități independente din încadrarea în plafonul aplicabil prevăzut de lege, astfel că determinarea CASS în cazul acestei categorii profesionale se va efectua prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului anual net/brut realizat.

Astfel, potrivit **punctului 84 din proiectul de Ordonanță al Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale:**

„Articolul 170 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 170 - Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b) – h)

(1) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b), datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate, pe fiecare sursă de venit, din activități independente, la o bază de calcul egală cu venitul net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, după caz, stabilite potrivit art. 68, 68¹ și 69, după caz. La determinarea bazei anuale de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate nu se iau în considerare pierderile fiscale anuale prevăzute la art. 118.

(2) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h), din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul stabilită potrivit alin. (5), dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.

(3) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 6, 12, 24 sau 36 de salarii minime brute pe țară, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, se efectuează prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h), după cum urmează: a) venitul net din drepturi de proprietate intelectuală, stabilit după acordarea cotei de cheltuieli forfetare prevăzute la art. 72 și 72¹, precum și venitul net din drepturi de proprietate intelectuală determinat potrivit prevederilor art. 73; b) venitul net distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, determinat potrivit prevederilor art. 125 alin. (8) și (9); c) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, stabilite potrivit art. 84 - 87; d) venitul și/sau câștigul/câștigul net din investiții, stabilit conform art. 94 - 97. În cazul veniturilor din dobânzi se iau în calcul sumele plătite, diminuate cu impozitul reținut, iar în cazul veniturilor din dividende se iau în calcul dividendele plătite, diminuate cu impozitul reținut, distribuite începând cu anul 2018; e) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură, stabilite potrivit art. 104 - 106; f) venitul brut și/sau venitul impozabil din alte surse, stabilit potrivit art. 114 - 116.

(4) La încadrarea în plafonul prevăzut la alin.(3) nu se iau în calcul veniturile neimpozabile, prevăzute la art. 93 și 105.

(5) Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c) - h) o reprezintă: a) nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară; b) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară

inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară; c) nivelul de 24 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 24 salarii minime brute pe țară inclusiv și 36 de salarii minime brute pe țară; d) nivelul de 36 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 36 de salarii minime brute pe țară.”

Astfel, după cum vom arăta în continuare, această modificare reprezintă expresia unei flagrante inechități sociale, discriminând în mod nejustificat categorii de contribuabili aflate în situații similare.

În „Raportul asupra sănătății în lume – 2000”, Organizația Mondială a Sănătății definește sistemul de sănătate prin „totalitatea organizațiilor, instituțiilor și resurselor consacrate ameliorării sănătății”. Astfel, finanțarea sistemului de sănătate urmărește să stabilească modalitățile de colectare, alocare și utilizare a fondurilor necesare desfășurării activității specifice în sectorul sanitar. Finanțarea sistemului de sănătate prin diferite modalități are drept scop final asigurarea stării de sănătate a populației, protecția financiară împotriva riscurilor și gradul de satisfacție a consumatorilor de servicii de sănătate.

Una dintre modalitățile de finanțare a sistemului de sănătate o reprezintă finanțarea prin asigurările sociale de sănătate. Astfel, în baza acestui sistem de finanțare, asigurarea socială de sănătate este obligatorie, iar fiecare persoană care îndeplinește condițiile stabilite de lege trebuie să plătească contribuția corespunzătoare.

Astfel, conform **prevederilor art. 35 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății**:

„Activitățile de asistență de sănătate publică se finanțează de la bugetul de stat, de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, de la bugetele locale, din venituri proprii, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, contracte cu terții, precum și din contribuții personale și plăți directe, după caz, potrivit legii.”

În plus, **Legea nr. 95/2006** stabilește în **art. 219** următoarele elemente esențiale referitoare la asigurările sociale de sănătate:

„(2) **Obiectivele sistemului de asigurări sociale de sănătate sunt:**

- a) protejarea asiguraților față de costurile serviciilor medicale în caz de boală sau accident;
- b) asigurarea protecției asiguraților în mod universal, echitabil și nediscriminatoriu, în condițiile utilizării eficiente a Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

(3) **Asigurările sociale de sănătate sunt obligatorii și funcționează ca un sistem unitar, iar obiectivele menționate la alin. (2) se realizează pe baza următoarelor principii:**

- a) alegerea liberă de către asigurați a casei de asigurări;
- b) solidaritate și subsidiaritate în constituirea și utilizarea fondurilor;
- c) alegerea liberă de către asigurați a furnizorilor de servicii medicale, de medicamente și de dispozitive medicale, în condițiile prezentei legi și ale contractului-cadru;
- d) descentralizarea și autonomia în conducere și administrare;
- e) participarea obligatorie la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru formarea Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;

f) participarea persoanelor asigurate, a statului și a angajatorilor la managementul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;

g) acordarea unui pachet de servicii medicale de bază, în mod echitabil și nediscriminatoriu, oricărui asigurat;

h) transparența activității sistemului de asigurări sociale de sănătate;

i) libera concurență între furnizorii care încheie contracte cu casele de asigurări de sănătate.”

Prin urmare, se poate observa faptul că legiuitorul a stabilit obligația achitării de către persoanele eligibile a unei contribuții de asigurări sociale de sănătate.

În ceea ce privește caracteristicile acestei contribuții, menționăm că potrivit prevederilor **art. 2 pct. 19 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice**, contribuția reprezintă:

„prelevare obligatorie a unei părți din veniturile persoanelor fizice și juridice, cu sau fără posibilitatea obținerii unei contraprestații;”

În plus, legiuitorul a definit contribuția socială prin prevederile **art. 1 pct. 5 Cod procedură fiscală**, ca fiind:

„prelevare obligatorie realizată în baza legii, care are ca scop protecția persoanelor fizice obligate a se asigura împotriva anumitor riscuri sociale, în schimbul căreia aceste persoane beneficiază de drepturile acoperite de respectiva prelevare;”

Această definiție este menținută și în prevederile **art. 7 pct. 10 din Codul fiscal** potrivit căror:

„10. contribuții sociale obligatorii - prelevare obligatorie realizată în baza legii, care are ca scop protecția persoanelor fizice obligate a se asigura împotriva anumitor riscuri sociale, în schimbul cărora aceste persoane beneficiază de drepturile acoperite de respectiva prelevare;”

Astfel, din definițiile stabilite de legiuitor se poate observa faptul că o contribuție socială reprezintă acea prelevare obligatorie, datorată de persoanele fizice care îndeplinesc condițiile impuse de legiuitor, stabilită în vederea finanțării sistemului de sănătate și pentru a conferi contribuabilului posibilitatea de a beneficia de drepturile și serviciile oferite de acest sistem.

În aceste condiții, prin achitarea contribuției de asigurări sociale de sănătate, contribuabilului i se asigură dreptul de a beneficia în viitor, în măsura în care va fi necesar, de serviciile sistemului public de sănătate, acest aspect fiind evidențiat și de prevederile **art. 219 alin. (1) din Legea nr. 95/2006** care arată că:

„(1) Asigurările sociale de sănătate reprezintă principalul sistem de finanțare a ocrotirii sănătății populației care asigură accesul la un pachet de servicii de bază pentru asigurați.”

Nu în ultimul rând, pachetul de servicii de bază este definit de **art. 221 alin. 1 lit. C) din Legea nr. 95/2006** ca fiind acel pachet care:

„se acordă asiguraților și cuprinde serviciile medicale, serviciile de îngrijire a sănătății, medicamentele, materialele sanitare, dispozitivele medicale și alte servicii la care au dreptul asigurații și se aprobă prin hotărâre a Guvernului;”

Având în vedere faptul că această contribuție de asigurări sociale de sănătate este suportată de contribuabili pentru a putea beneficia de pachetul de servicii de bază pentru asigurați, reiese că serviciile

ce fac obiectul contraprestației sunt aceleași pentru toate tipurile de contribuabili, indiferent de veniturile încasate de aceștia.

Astfel, se poate observa faptul că nivelul contribuției de asigurări sociale de sănătate nu influențează în vreun fel tipurile de servicii de sănătate care sunt incluse în pachetul de servicii de bază de care beneficiază asigurații, drepturile de care beneficiază asigurații fiind incluse în prevederile **art. 230 din Legea nr. 95/2006**.

Prin urmare, considerăm că propunerile de modificări legislative sunt de natură a evidenția o disproporționalitate a modalității de stabilire a cuantumului contribuției în raport cu natura contraprestației, precum și o discriminare evidentă între tipurile de asigurați.

În acest sens, precizăm faptul că propunerile de modificări legislative conduc la următoarele modalități de stabilire a bazei de calcul în ceea ce privește contribuția de asigurări sociale de sănătate:

- **În cazul asiguraților ce au calitatea de angajați, care încasează venituri de natură salarială, contribuția de asigurări sociale de sănătate este stabilită prin raportare la veniturile salariatului, fiind în cuantum de 10%,**
- **În cazul asiguraților care obțin venituri din activități independente, contribuția se determină prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului anual net/brut realizat;**
- **În cazul asiguraților care obțin venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din asocierea cu o persoană juridică, venituri din cedarea folosinței bunurilor, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, venituri din investiții, venituri din alte surse, contribuția de asigurări sociale de sănătate este stabilită având în vedere o bază anuală de calcul plafonată.**

Prin urmare, deși contraprestația este reprezentată de pachetul de bază al serviciilor medicale, baza de calcul a contribuției de asigurări sociale de sănătate este stabilită în mod diferit în funcție de sursa veniturilor obținute de contribuabil.

În aceste condiții, considerăm că este vădit disproporționată această modalitate de calcul, câtă vreme serviciile medicale oferite asiguraților fac parte din același pachet de bază. Astfel, facem o comparație cu asigurările sociale, situație în care prin stabilirea unui cuantum mai ridicat al contribuției de asigurări sociale conduce la beneficierea de către contribuabil a unei contraprestații proporționale. Astfel, dacă o contribuție de asigurări sociale este mai mare, ca urmare a faptului că baza de calcul are în vedere un venit mai mare, atunci dreptul asiguratului (i.e. dreptul la pensie) este într-un cuantum mai mare. Cu toate acestea, în cazul asigurărilor sociale de sănătate, indiferent de nivelul contribuției, serviciile de sănătate de care beneficiază asigurații sunt la fel și nu influențează în niciun fel actul medical/tipul serviciilor medicale sau costul acestora.

În acest sens, considerăm că această propunere legislativă duce la o evidentă discriminare între tipurile de asigurați, fără ca această propunere de modificare să fie susținută de **motive obiective** care să determine necesitatea eliminării plafonului stabilit în ceea ce privește modalitatea de calcul a contribuției pentru asigurații care obțin venituri din activități independente, în timp ce toate celelalte tipuri de asigurați care obțin venituri din alte surse diferite de cele de natură salarială beneficiază în continuare de un plafon.

Prin modificarea propusă, legiuitorul își infirmă propriile raționamente, utilizate recent pentru reducerea valorii maxime a indemnizațiilor de maternitate pentru persoanele care nu sunt

salariate (aşadar, din nou, cu impact direct asupra profesiilor liberale), dar au încheiate contracte de asigurare cu casele de asigurări de sănătate.

Astfel, până în data de 15.03.2023, legislația în materie prevedea că dreptul la concedii și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele care nu realizează venituri în baza unui contract individual de muncă (sau a unui raport de serviciu, act de detaşare sau a unui statut special prevăzut de lege, precum și alte venituri asimilate salariilor)

„este condiționat de plata unei contribuții pentru asigurarea pentru concedii și indemnizații în cota de 1%, aplicată asupra venitului lunar ales înscris în contractul de asigurare, care se face venit la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.”]

Pentru persoanele care optau pentru încheierea contractului de asigurare pentru a beneficia de concedii medicale și indemnizații pentru maternitate, venitul lunar pentru care se plăteau contribuții era până la data de 15.03.2023 de cel mult 12 salarii minime brute pe economie.

Ca urmare a modificării intervenite, venitul lunar pentru care se pot plăti contribuții ulterior datei de 15.03.2023 este de cel mult 3 salarii minime brute pe economie, fiind reduse astfel cuantumul contribuțiilor și indemnizațiilor de 4 ori.

Această diminuare a fost motivată de faptul că persoanele asigurate salariate plătesc atât contribuția de asigurări sociale de sănătate, cât și contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate la venitul realizat, neavând opțiunea de a se asigura facultativ la un venit mai mare, ceea ce determină o inegalitate între valoarea indemnizațiilor de maternitate de care beneficiază majoritatea persoanelor asigurate salariate, față de valoarea indemnizațiilor de care beneficiază persoanele nesalariate, care se pot asigura opțional la un venit liber ales. Această situație a fost considerată de către legiuitor ca reprezentând o discriminare în înțelesul OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „**OG 137/2000**”).

Cu toate acestea, într-o situație aproape identică, legiuitorul omite să sesizeze discriminarea profesiilor liberale în raport de o modificare ce obligă această categorie de contribuabil să plătească o contribuție prin care să se asigure contra unui risc social la veniturile realizate, în timp ce restul categoriilor de contribuabili sunt obligate să se asigure împotriva aceluiași risc, însă în limitele unui plafon bine determinat.

Cu alte cuvinte, pentru asigurarea aceluiași risc (practic pentru a beneficia de același serviciu public de sănătate), contribuțiile obligatorii diferă, după apartenența la o anumită categorie profesională, i.e. a contribuabililor care obțin venituri din activități independente - care vor datora CASS în cuantum de 10% din veniturile realizate, respectiv a celorlalte categorii de contribuabili prevăzute la art. 155 din Codul fiscal - care vor plăti CASS în cuantum de 10% din plafonul aplicabil stabili de lege (de 6/12/24 de salarii minime brute pe țară).

Această măsură este vădit discriminatorie în raport de dispozițiile **art. 1 alin. (2) lit. e) și a art. 2 din OG nr. 137/2000**, potrivit cărora:

Art. 1

„(2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

(...)

e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:

(i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare”;

Art. 2

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

În această formă, contribuția are un caracter discriminatoriu, reprezentând, în realitate, un impozit pe venit deghizat și afectează substanța dreptului de proprietate. Această contribuție poate fi interpretată și ca o **taxă pe avere**; or, sistemul fiscal actual din România nu permite perceperea unor astfel de taxe.

Totodată, această măsură contravine principiilor fiscalității prevăzute în art. 3 din Codul fiscal, mai exact al principiului justeții impunerii. Echitatea fiscală reprezintă o consecință a principiului constituțional al justeii așezării a sarcinilor fiscale. Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională a stabilit în Decizia nr. 3 din 6 ianuarie 1994, în sensul că „**fiscalitatea trebuie să fie nu numai legală, ci și proporțională, rezonabilă, echitabilă și să nu diferențieze impozitele pe criteriul grupelor sau categoriilor de cetățeni**”; în același timp, precizăm că această abordare este în concordanță cu consecințele principiului egalității care impun ca diferențierile între grupe/categorii de contribuabili să aibă o bază rațională și obiectivă, aspect care, în contextul actual, este pe deplin realizat prin stabilirea unor diferite plafoane la care sunt calculate CASS.

În considerarea celor arătate mai sus, vă rugăm să dispuneți măsurile legale necesare pentru a menține actualul regim legal al contribuțiilor la sistemul asigurărilor sociale de sănătate.

2. Referitor la riscul de înțelegere și aplicare a propunerii de modificare a art. 51 alin. (1) din Codul fiscal, în sensul că activităților juridice desfășurate de avocați și notari publici, în baza unor legii speciale în raport cu Legea societăților (31/1990), ar urma să li se aplice regimul fiscal al microîntreprinderilor, specific societăților înființate în baza Legii 31/1990 sau, mai mult și mai grav, ca activitatea avocaților și a notarilor ar urma să poată fi organizată potrivit acestei legi Astfel, noua prevedere se pare ca ar avea următorul conținut:

„(1) Cotele de impozitare pe veniturile microîntreprinderilor sunt:

a) 1%, pentru microîntreprinderile care realizează venituri care nu depășesc 300.000 lei inclusiv și care nu desfășoară activitățile prevăzute la lit. b) pct. 2;

b) 3%, pentru microîntreprinderile care:

1. realizează venituri peste 300.000 lei;

2. desfășoară activități corespunzătoare codurilor CAEN: 5821 - Activități de editare a jocurilor de calculator, 5829 - Activități de editare a altor produse software, 6201 - activități de realizare a softului la comandă (software orientat client), 6209 - Alte activități de servicii privind tehnologia informației, 610 - Restaurante, 5621 - Activități de alimentație (catering) pentru evenimente, 5629 - Alte servicii de alimentație n.c.a., 5630 - Baruri și alte activități de servire a băuturilor, **6910 Activități juridice, pentru activități ale notarilor și avocaților**, 8621 - Activități de asistență medicală generală, 8622 - Activități de asistență medicală specializată, 8623 - Activități de asistență stomatologică, 8690 - Alte activități referitoare la sănătatea umană”.

Pentru considerentele expuse în cele ce urmează, **nu susținem propunerea de introducere a avocaților și notarilor publici, din punct de vedere fiscal, în categoria microîntreprinderilor:**

În privința notarilor publici, organizarea și desfășurarea activității de notar public este guvernată de dispozițiile Legii nr.36/1995 a notarilor publici și a activității notariale care la art. 3 și art. 4 prevăd următoarele:

“Art. 3. - (1) *Notarul public este investit să îndeplinească un serviciu de interes public și are statutul unei funcții autonome.*

(2) *Pe teritoriul României funcția de notar public se organizează și se exercită numai în condițiile prezentei legi, în cadrul Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, denumită în continuare Uniunea, și al Camerelor Notarilor Publici, denumite în continuare Camere.*

(3) *Funcția de notar public se exercită numai de către notarii publici membri ai Uniunii, organizați în cadrul Camerelor.*

(4) *În exercitarea profesiei și în legătură cu aceasta, notarul public este protejat de lege.*

(5) *Constituirea și funcționarea de forme de organizare a profesiei de notar public, altele decât Uniunea și Camerele, sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare a oricăror altor forme de organizare sunt nule de drept.*

Art. 4. -(1) *Notarul public își exercită funcția într-un birou notarial. Formele de exercitare a funcției de notar public sunt: a) birou individual; b) societate profesională.*

(2) *În cadrul biroului individual își exercită funcția un notar public, angajați cu studii superioare și personal auxiliar.*

(...)

(4) *Notarii publici asociați într-o societate profesională își exercită personal funcția și răspund individual pentru activitatea lor.*

(5) *Notarul public nu își poate exercita funcția, în același timp, în mai multe forme de exercitare a acesteia.”*

Prin urmare, formele de exercitare a profesiei de notar public sunt reglementate prin norme cu caracter imperativ și sunt limitativ enumerate în textul legal analizat, astfel încât notarii publici nu s-ar putea organiza, de exemplu, în cadrul unor societăți cu răspundere limitată, în nume colectiv sau pe acțiuni, cum, spre ex. în Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, se face referire la posibilitatea constituirii unui SRL, caz nereglementat în Legea nr. 36/1995 a notarilor publici.

Formele de exercitare a profesiei nu reprezintă persoane civile distincte, astfel încât bunurile aduse ca aport sunt proprietatea asociaților.

În aceste condiții, având în vedere faptul că nici biroul individual notarial și nici societatea profesională notarială nu au personalitate juridică, părți în contractele încheiate în scopul exercitării profesiei rămân notarii publici, indiferent de forma de organizare în care își desfășoară activitatea.

Astfel, drepturile și obligațiile ce rezultă din profesia de notar public aparțin acestuia potrivit legii și nu formei de exercitare a profesiei:

- **Patrimoniul profesional** este reglementat de Codul civil - art.31-33 și art. 2324.

- **Formele de exercitare a profesiei nu reprezintă persoane fiscale distincte de asociați.** Conform art. 269 alin. (10) **Cod fiscal**, „*orice asociat sau partener al unei asocieri ori organizații fără personalitate juridică este considerat persoană impozabilă separată pentru acele activități economice care nu sunt desfășurate în numele asocierii sau organizației respective*”.

- Din punct de vedere al impozitului pe venit, **calitatea de contribuabil o au în toate cazurile notarii publici asociați, nu societatea profesională**, astfel încât impunerea are loc la nivelul câștigului sau al pierderii obținute de fiecare asociat, nu la cel al asocierii.

- **Răspunderea notarului este personală** - nu s-ar putea concepe o răspundere prin intermediul unei persoane juridice, efect care ar putea fi posibil ca urmare a asimilării formelor de organizare a notarilor publici cu microîntreprinderile, care au personalitate juridică.

Mai mult decât atât, asimilarea notarilor publici în ce privește cota de impozitare cu microîntreprinderile, deși aceștia nu desfășoară o activitate economică, ci un serviciu de interes public, ar avea ca urmare înlăturarea facilităților fiscale prevăzute de Codul fiscal în vigoare și anume, caracterul deductibil al cheltuielilor prevăzute la:

- *art. 68 alin. (4) lit. i) „cheltuielile ce reprezintă contribuții de asigurări sociale plătite la sistemele proprii de asigurări sociale și/sau contribuții profesionale obligatorii plătite, potrivit legii, organizațiilor profesionale din care fac parte contribuabilii”;*

- *art. 68 alin. (5) lit. q), „cheltuielile reprezentând contribuțiile profesionale obligatorii datorate, potrivit legii, organizațiilor profesionale din care fac parte contribuabilii, în limita a 5% din venitul brut realizat”;*

- *pct. 7 alin. (5) lit. q) din Normele metodologice date în aplicarea art. 68 având următorul cuprins: „q) cheltuielile pentru pregătirea profesională și perfecționarea contribuabilului și a salariaților acestuia”.*

Eliminarea deductibilității cotei profesionale necesare pentru funcționarea entităților profesionale (Uniunea Națională a Notarilor Publici și Camerele Notarilor Publici) pune în pericol însăși existența organismelor care reprezintă profesia în temeiul legii, precum și realizarea proiectelor de dezvoltare profesională aflate în derulare sau care sunt avute în vedere pentru viitor.

În acest sens, precizăm că bugetul Uniunii Naționale a Notarilor Publici este constituit exclusiv din cota de contribuție profesională datorată de membrii săi, notarii publici.

Potrivit dispozițiilor art. 53 din Legea nr. 36/1995, Uniunea are atribuții de reglementare, de îndrumare, de control ale activității notarilor publici, de reprezentare pe plan intern și internațional, precum și atribuții de strategie, pentru toate aceste activități importante pentru asigurarea serviciului notarial, fiind necesare resurse financiare. De asemenea, Uniunea furnizează o serie de servicii importante pentru instituțiile statului, prin acordarea de informații, în mod gratuit, ANAF, parchetelor, ministerelor

(Ministerului Justiției, Ministerului de Interne, Ministerului de Externe etc.), instanțelor de judecată și altor instituții.

Toate aceste activități sunt susținute exclusiv din sumele ce revin organizației profesionale din cota profesională a notarilor publici, care în prezent este deductibilă fiscal.

De asemenea, cheltuielile cu pregătirea profesională continuă a notarilor publici, achitarea cotizațiilor la organisme internaționale din care Uniunea face parte (Consiliul Notariatelor din Uniunea Europeană, Uniunea Internațională a Notariatului etc.) sunt suportate exclusiv din aceleași cote profesionale ale notarilor publici, care în prezent sunt deductibile fiscal. Fără această facilitate fiscală, organizația profesională se va afla în imposibilitatea de a susține toate aceste activități, punându-se astfel în pericol însăși funcționarea Uniunii.

Un alt aspect deosebit de important, îl constituie necesitatea continuării demersurilor inițiate în vederea digitalizării profesiei de notar public – dezvoltarea și implementarea acestui proiect aflându-se printre prioritățile Uniunii și ale Ministerului Justiției. Trebuie menționat faptul că dezvoltarea de programe informatice, achiziționarea de servere și alte echipamente informatice, precum și pregătirea profesională efectivă în scopul utilizării eficiente a acestor programe implică costuri deosebit de mari, singura sursă din care se pot acoperi acestea fiind aceeași cota profesională care se propune a fi nedeductibilă fiscal, prin proiectul de ordonanță.

O altă facilitate fiscală care se elimină ca urmare a introducerii notarilor publici în categoria microîntreprinderilor, din punct de vedere fiscal, ar fi aceea a deductibilității contribuției de asigurări sociale plătite la sistemele proprii de asigurări sociale.

Pentru egalitate de tratament cu ceilalți contribuabili la Pilonul I de pensii, este necesară menținerea deductibilității contribuției de asigurări sociale în privința notarilor publici, în scopul realizării dezideratului sistemului nediscriminatoriu al asigurărilor din România, și anume tratament egal față de toți contribuabilii. În acest sens, precizăm că membrii organizației noastre profesionale au calitatea de contribuabili, în sistemul propriu de pensii.

Astfel, potrivit dispozițiilor **art. 63 din Legea nr. 36/1995:**

“(1) În scopul stabilirii și acordării pensiilor și a altor drepturi de asigurări sociale ale notarilor publici se înființează, sub autoritatea Uniunii, Casa de Pensii a Notarilor Publici, denumită în continuare Casa de pensii, instituție autonomă, de interes public, cu personalitate juridică.

(2) Sistemul de pensii prevăzut de prezenta lege este obligatoriu pentru notarii publici membri ai Uniunii.

(3) Notarii publici pot contribui și la sistemul public de pensii, în condițiile legii.

(4) Organizarea și funcționarea Casei de pensii, contribuabilii la sistemul propriu de pensii, persoanele asigurate, contribuțiile asiguraților, perioadele de contribuție, categoriile de pensii, calculul pensiilor, categoriile de ajutoare financiare, emiterea deciziilor de pensionare, căile de atac împotriva deciziilor emise de Casa de pensii și altele asemenea se stabilesc prin lege specială. Casa de pensii are sediul în municipiul București și se înființează în baza prezentei legi și se organizează și funcționează în baza legii speciale, fără îndeplinirea altor formalități.”

Având în vedere toate aceste considerente, **Uniunea susține eliminarea, din punct de vedere fiscal, a notarilor publici din categoria de impozitare a microîntreprinderilor și menținerea acestora în categoria impozitării pe venitul din activități independente, ca și în prezent.**

În legătură cu activitatea avocaților, argumentele menținerii actualului regim fiscal sunt asemănătoare, plecând însă de la prevederile, de asemenea, speciale ale legii avocaților

3. Taxe locale

În legătură cu propunerea de modificare a art. 456 alin. (1) și a articolul 464 alineatul (1), din Codul fiscal:

La articolul 456 alineatul (1), literele c), e), g), i), m), n), o), q), s), t), u), v), w), x) și y) se abrogă, de asemenea, și la art. 464 alineat (1) literele c), e), n), o), p), q), s), t), u), v), w), x) și y) se abrogă.

Prin această prevedere se abrogă dispozițiile cuprinse la alin. (1) lit. v):

(1) Nu se datorează impozit/taxă pe clădiri pentru: (...) v) clădirile destinate serviciului de apostilă și supralegalizare, cele destinate depozitării și administrării arhivei, precum și clădirile afectate funcționării Centrului Național de Administrare a Registrelor Naționale Notariale și la art. 464 alin. (1) Nu se datorează impozit/taxă pe teren pentru: (...) lit. v) terenurile destinate serviciului de apostilă și supralegalizare, cele destinate depozitării și administrării arhivei, precum și terenurile afectate funcționării Centrului Național de Administrare a Registrelor Naționale Notariale.

Potrivit art. 55 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 36/1995, în cadrul UNNPR se constituie și funcționează Centrul Național de Administrare a Registrelor Naționale Notariale, care administrează următoarele registre prevăzute la art.164 din același act normativ:

a) Registrul național notarial de evidență a succesiunilor (RNNES), în care se înregistrează cauzele succesoriale privind cetățenii români, străini sau apatrizi cu ultimul domiciliu în străinătate, de pe urma cărora au rămas bunuri în România;

b) Registrul național notarial de evidență a liberalităților (RNNEL), în care se înregistrează toate actele de donație, dispozițiile testamentare, revocarea lor, precum și retractarea revocării acestora;

c) Registrul național notarial de evidență a opțiunilor succesoriale (RNNEOS), în care se înregistrează toate actele notariale referitoare la acceptarea, respectiv renunțarea la moștenire;

d) Registrul național notarial de evidență a procurilor și revocărilor acestora (RNNEPR), în care se înregistrează procurile/mandatele date în scopul încheierii de acte și îndeplinirii de proceduri notariale, precum și actele de revocare a acestora;

e) Registrul național notarial al regimurilor matrimoniale (RNNRM), în care se înscrie, pentru opozabilitate față de terți, regimul matrimonial ales de soți;

f) Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral (RNNEC), în care se înscriu, pentru opozabilitate față de terți, cererile creditorilor cu privire la creanțele pe care le au față de o persoană fizică.

g) Registrul național de evidență a măsurilor de sprijin și ocrotire luate de notarul public și instanța de tutelă.

De asemenea, precizăm că **potrivit art. 161 din Legea nr. 36/1995, arhiva activității notariale este proprietatea statului și se păstrează, se conservă și se predă în condițiile legii.**

Conform art.139 din Legea nr. 36/1995: *În cazul în care, pentru valabilitatea în străinătate a actului notarial, este necesară supralegalizarea semnăturii și a sigiliului notarului public sau apostilarea actelor notariale, aceste proceduri se îndeplinesc de către Cameră, la sediul principal ori la sediile județene ale acesteia, în a cărei circumscripție își desfășoară activitatea notarul public care a instrumentat actul, în condițiile stabilite prin regulament.*

Prin urmare, Uniunea prin entitățile ei prevăzute de lege, precum și Camerele Notarilor Publici, asigură atât instituțiilor statului, cât și cetățenilor, servicii privind eliberarea copiilor din arhive, servicii de apostilă, precum și eliberarea de certificate din registrele naționale ținute de Uniune, în conformitate cu prevederile legale.

Astfel, menținerea scutirii de la plata impozitului pentru clădirile în care funcționează serviciile menționate mai sus, aplicabilă în legislația în vigoare, ar continua să compensează parțial cheltuielile considerabile ocazionate de organizarea acestor activități, de achiziționarea și de întreținerea unor echipamente informatice, de plata salariilor pentru angajații care deservește aceste servicii, precum și pe cele ocazionate de întreținerea imobilelor în care acestea funcționează.

Astfel, ținem să evidențiem că notarul public și entitățile care activează în domeniul notarial, reprezintă parteneri ai instituțiilor statului, pentru care realizează mai multe activități și proceduri administrative, care presupun eforturi suplimentare, cu impact asupra necesarului de resurse umane și materiale ale biroului notarial, dintre care enumerăm:

- Calcularea, încasarea și virarea impozitului pe transferul proprietăților imobiliare (art. 111-113 Cod fiscal);
- Verificarea și înregistrarea tranzacțiilor imobiliare cu cota redusă de TVA de 5% în registrul înființat, în acest scop, de Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) (Cod fiscal);
- Completarea și transmiterea semestrială a unei declarații (Declarația 208) către ANAF cu toate actele notariale și certificatele de moștenitor instrumentate privind transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (Cod fiscal);
- Calcularea, încasarea și virarea impozitului pe vânzarea terenurilor agricole (Legea 17/2014);
- Calcularea, încasarea și virarea tarifului de publicitate imobiliară către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) (Legea nr. 7/1996);
- Transmiterea către Birourile de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în vederea efectuării publicității imobiliare, a tuturor actelor care privesc dreptul de proprietate și alte drepturi reale imobiliare (Legea nr. 7/1996);
- Obținerea de la Direcția Impozite și Taxe Locale (DITL) și ANAF a certificatului de atestare fiscală pentru soluționarea procedurilor succesoriale (Codul de procedură civilă);
- Raportarea către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB) a tranzacțiilor suspecte și a tranzacțiilor în numerar (Legea nr. 129/2019);
- Transmiterea către Institutul Național de Statistică (INS) a unui chestionar care conține date despre bunurile imobile care fac obiectul tranzacțiilor imobiliare și a unui formular care cuprinde informații despre divorțul instrumentat de notarul public;

- Transmiterea către Registrul național al donatorilor de organe a datelor care vizează donarea de organe (Legea nr. 95/2006);
- Înscrierea certificatelor europene de moștenitor într-un registru special de evidență.

4. TVA

Începând cu 1 septembrie 2023, pare că se intenționează a fi implementate modificări de cote de TVA, dintre care unele de abia erau aplicate de puțin timp, ceea ce denotă lipsa totală de predictibilitate a legislației cu efecte nefavorabile asupra mediului de afaceri.

Una dintre măsuri se referă la **trecerea de la cota de 5% de TVA la cota de 9% pentru locuințele livrate în cadrul politicii sociale (cele cu valoare de până la 600.000 lei). Această prevedere suferise deja modificări importante la începutul acestui an cu privire la numărul de locuințe și condițiile necesare aplicării cotei reduse de TVA, fiind instituite și măsuri tranzitorii.** De această dată se modifică și cota de TVA, sunt prevăzute două tipuri de măsuri tranzitorii atât pentru contractele încheiate anterior anului 2023, cât și pentru cele încheiate în cursul anului 2023, pentru a se menține cotele și condițiile în vigoare la data încheierii contractelor pentru o scurtă perioadă de timp (anul 2023).

Amintim că, începând cu anul 2020, aceste prevederi au suferit sistematic modificări ce afectează, **prin totala nepredictibilitate a reglementarilor fiscale, atât mediul de afaceri, dar și pe potențialii beneficiari în condițiile în care piața imobiliară este în cădere liberă** din cauza perturbațiilor și tensiunilor existente pe piața energiei, materialelor de construcții și dobânzilor atât la nivel intern, cât și internațional.

Serviciile de restaurant și de catering au suferit și acestea modificări repetate începând cu anul 2018, s-a trecut pe rând de la cota standard la cota redusă de la 9% la 5%, apoi la începutul acestui an s-a trecut din nou la cota de 9%, pentru ca prin proiectul de ordonanță să propună aplicare cotei standard de 19%. Aceste modificări succesive sunt edificatoare în ce privește instabilitatea legislativă și lipsa totală de predictibilitate și pentru acest sector economic.

O altă parte din modificări tind să înfrângă voința legislativă a Parlamentului care a emis legile respective, iar acest lucru este, după cum știți, susceptibil de a fi contrar prevederilor constituționale. Amintim aici redefinirea locuințelor care în momentul livrării pot fi locuite ca atare, fiind adăugate condiții noi referitoare la finisaje interioare și exterioare, instalații sanitare și electrice, față de definiția care a fost inclusă în Codul fiscal în urma unei inițiative legislative (Legea 301/2022) menite să aducă clarificări pentru a evita interpretările abuzive cu privire la noțiunea de locuințe care pot fi locuite „ca atare”, care nu a fost în mod explicit definită în Codul fiscal (cota redusă de TVA fiind aplicabilă numai locuințelor locuibile ca atare).

Din această perspectivă, **este evident că acest caracter locuibil al imobilelor trebuie determinat conform cu jurisprudența europeană, inclusiv în materie de TVA**, din perspectiva scopului și așteptărilor unui consumator mediu sau cu exigențe medii la nivelul căruia se realizează analiza. Așadar, ar trebui avute în vedere strict elementele care ar putea împiedica locuirea propriu-zisă a spațiului și **nu lipsa unor anumite dotări / obiecte/ accesorii / finisaje (așa cum se propune prin proiectul de ordonanță)**, care doar ar putea crea cel mult un eventual disconfort la nivelul cel mai înalt de exigență al unui posibil cumpărător, însă niciun interes relevant pentru majoritatea cumpărătorilor din piață.

În același context putem enumera și scutirile de TVA pentru unitățile spitalicești de stat, introduse prin Legea nr. 88/2023 pentru **serviciile de construire, reabilitare și modernizare a unităților spitalicești**, și pentru **livrările de echipamente, dispozitive medicale** și produse consumabile de uz medical.

Intrate în vigoare de abia pe data de 11 iunie 2023, aceste scutiri vor fi excluse deja pe data de 1 septembrie 2023, scutirile fiind păstrate numai pentru anumite ONG-uri.

Este inexplicabil motivul pentru care executivul anulează aplicarea scutirilor de TVA pentru unitățile spitalicești de stat, acestea nu au efect asupra bugetului general consolidat. Astfel, revenirea la cota de 19% nu face decât să oblige bugetul la alocarea sumelor corespunzătoare pentru finanțarea plății TVA. Păstrarea scutirii de TVA ar fi putut fi însoțită de micșorarea alocațiilor de la buget pentru plata TVA, fără să mai fie necesară o modificare a Codului fiscal de eliminare a scutirii.

O serie de operațiuni, cu impact bugetar total nesemnificativ (ceea ce nu explică motivația serioasă a măsurii), **introduse tot prin inițiative legislative ale parlamentarilor**, sunt trecute acum de la cota de 5% la cota standard de TVA de **19%**:

- Accesul la bălciuri, parcuri de distracții, parcuri recreative;
- Dreptul de utilizare a facilităților sportive;
- Utilizarea ca mijloc de transport în scop turistic a trenurilor sau vehiculelor istorice cu tracțiune cu aburi pe linii înguste;
- Utilizarea în scop turistic sau de agrement a instalațiilor de transport pe cablu (telecabină, telegondolă, telescaun, teleschi);
- Utilizarea vehiculelor cu tracțiune animală, în scop turistic;
- Utilizarea ambarcațiunilor în scop turistic.

O măsură, de asemenea, fără impact bugetar semnificativ, dar care afectează cultura este creșterea cotei de TVA pentru cărți, de la 5% la 9%, deși în ultimele declarații premierul afirma că se va menține cota redusă de 5% pentru **cărți**.

Panourile fotovoltaice și alte sisteme de încălzire au beneficiat începând cu ianuarie 2023, tot în urma unei inițiative legislative, de cota de TVA de 5%, dar și acestea, după o scurtă perioadă de aplicare vor trece la cota de 9%. Amintim aici și inconsecvențele legislative, pentru aplicarea cotei reduse a fost necesară o altă inițiativă legislativă (Legea nr. 261/2023) care să explicitizeze unele noțiuni mult prea tehnice.

5. Impozitarea microîntreprinderilor

a) Limitarea numărului de SRL-uri la care un asociat poate aplica sistemul de impunere pe veniturile microîntreprinderilor

În draft-ul de OUG este specificată o propunere de modificare a art. 47 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal, în vederea reducerii posibilității aplicării sistemului de impunere pe veniturile microîntreprinderilor la un singur SRL pentru asociații care dețin, în mod direct sau indirect, peste 25% în valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot. La modul în care este redactat textul, pare că deținerea maximă pe familie extinsă este de 25%. Introducerea obligației ca *"deținerea indirectă, de peste 25%*

din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot, se stabilește ca pentru persoanele afiliate, definite la art. 7 pct. 26.” constituie o sarcină administrativă nejustificată și foarte greu de implementat, mai ales că vorbim de o anumită categorie de firme, respectiv microîntreprinderi unde resursele sunt limitate. Această limitare va reduce dramatic numărul de contribuabili care vor beneficia de sistemul de impozitare pe venitul microîntreprinderilor.

b) Creșterea cotei de impozitare în cazul SRL-urilor ce aplică sistemul de impunere pe veniturile microîntreprinderilor coroborată cu creșterea cotei de impozitare a veniturilor din dividende.

Draft-ul de OUG de modificare a Codului fiscal propune o cotă de impozitare de 3% din cifra de afaceri pentru entitățile care obțin venituri de peste 300.000 lei. Totodată se propune și o cotă mărită de impozitare a veniturilor din dividende de 10%. Cota de impozitare de 1% a veniturilor microîntreprinderilor este echivalentă cu o marja a profitului impozabil (calculat ca profit impozabil/Venituri) cu cota de 16% de 6,25%. Or creșterea la 3 % ar echivala cu o marja a profitului impozabil la 18,75%, o valoare mult prea ridicată pentru multe sectoare de activitate luând în comparație cu valorile pe sectoare înregistrate la nivel european.

Or, impozitul pe veniturile microîntreprinderi a fost introdus ca o măsură de simplificare pentru a sprijini conformarea fiscală voluntară și de sprijin pentru cea mai vulnerabilă categorie de firme, respectiv microîntreprinderile. Aceste costuri suplimentare vor duce la scăderea capacității de autofinanțare a microîntreprinderilor și la pierderea de competitivitate. Creșterea la 3% a cotei de impozitare devine practic un cost impus microîntreprinderilor care aplică acest sistem simplificat de impozitare. În stabilirea nivelului de impozitare ar trebui să se analizeze marjele profitului impozabil pe sectoare și pe marii contribuabili.

c) Schimbarea sistemului de impozitare pentru SRL-urile care au o rată de rentabilitate de peste 30%

O altă modificare prezentă în draft-ul de OUG de modificare a Codului fiscal menționează că dacă în cursul unui an fiscal, o microîntreprindere realizează venituri mai mari de 300.000 lei și o rată a rentabilității de peste 30%, calculată ca raport între profitul net și venituri totale, înregistrate potrivit reglementărilor contabile aplicabile, aceasta datorează impozit pe profit începând cu trimestrul în care se înregistrează acest caz.

Creșterea inteligentă se bazează pe sectoare intensive în cunoștințe, inclusiv în domeniul serviciilor, iar acestea prin natura activității generează valoare adăugată ridicată. “Sanționarea” acestor microîntreprinderi prin eliminarea din sfera de aplicare a regimului de impunere a veniturilor microîntreprindere va avea efecte negative asupra dezvoltării acestor servicii. România trebuie să iasă din logica economică păgubitoare de a încuraja sectoarele care se afla la începutul lanțului de producție, unde marjele sunt mici, și să încurajeze dezvoltarea sectoarelor de activitate care generează valoare adăugată mare.

Această regulă de impozitare va demotiva societățile să încerce să fie mai eficiente. În plus trecerea operatorilor economici în categoria plătitorilor de impozit pe profit va însemna costuri de conformare atât pentru antreprenori, cât și pentru aparatul fiscal pentru a verifica conformitatea agenților economici.

d) Majorarea cotei de impozitare de la 1% la 3% pentru microîntreprinderile care realizează venituri mai mari de 300.001 lei (aprox. 60.000 euro), cu menținerea plafonului de 500.000 euro; în același timp de la cota de 1% se vor exclude anumite activități: IT, cluburi, restaurante, medicină, avocatură, notariat. Se propune și o plată anticipată (cu VT din octombrie 2023 și noiembrie 2023 de două ori) cu regularizare la 25 iunie 2024.

Este o măsură evident discriminatorie, ce presupune taxarea diferențiată a firmelor: pentru același impozit sunt stabilite cote de impozitare diferite în funcție de obiectul de activitate. Mai

mult, este o intervenție asupra sarcinii fiscale în cursul anului. Sunt afectate microîntreprinderile ce prestează servicii medicale, ce realizează venituri mai mari de 300.000 lei, dar mai mici de 500.000 euro.

La articolul 52, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (11), cu următorul cuprins:

„(11) În cazul în care, în cursul unui an fiscal, o microîntreprindere realizează venituri mai mari de 300.000 lei și o rată a rentabilității de peste 30%, calculată ca raport între profitul net și venituri totale, înregistrate potrivit reglementărilor contabile aplicabile, aceasta datorează impozit pe profit începând cu trimestrul în care se înregistrează acest caz.”

Modificarea în sine generează, începând cu 1 ianuarie 2023, reducerea considerabilă a numărului de microîntreprinderi și trecerea la impozitarea pe profit. **Sarcina fiscală suplimentară stabilită prin impozitarea profiturilor conduce fie la creșterea considerabilă a prețurilor serviciilor** (medicale, juridice, contabile, consultanță fiscală, arhitectură etc.), fie la eliminarea de pe piață a firmelor.

6. Pct. 84 pct. 85 pct. 86 pct. 87 pct. 88 pct. 89 - Majorarea bazei de calcul al CASS pentru veniturile din activități independente, prin stabilirea acesteia la nivelul venitului realizat (venitul net determinat pe baza datelor din contabilitate sau norma de venit, după caz ori venitul brut în cazul veniturilor realizate în baza contractelor de activitate sportivă)

Plata CASS în funcție de venitul net realizat, fără plafonare, nu oferă în contrapartidă servicii medicale suplimentare. Dacă nu există plafonare la CASS, ATUNCI trebuie eliminată plafonarea la indemnizația pentru creșterea copilului (85% din media veniturilor nete realizate din activitatea PFA-ului anterior nașterii copilului, în ultimele 12 luni consecutive dar nu mai mult de 8.500 lei lunar).

7. Impozitarea societăților plătitoare de impozit pe profit cu un impozit minim

Din proiectul de OUG înțelegem că se dorește introducerea unor impozite minime care va afecta anumite categorii de operatori economici, inclusiv pe cei care **înregistrează pierdere fiscală**. Din trecutul nu foarte îndepărtat, experiența ne spune că foarte probabil consecința va fi închiderea societăților care au rată mică de rentabilitate sau încercarea lor de a eluda plata impozitelor considerate lipsite de predictibilitate și împovărătoare.

În plus, sistemul dezavantajează societățile care au activitate sezonieră, acestea neavând o modalitate eficientă de a-și regulariza impozitul datorat anual (altfel spus, în trimestrele în care vor plăti impozitul minim acesta nu va putea fi regularizat cu impozitul pe profit al trimestrelor în care impozitul pe profit este mult superior celui minim).

Modificarea regulilor de impunere în cursul anului este extrem de periculoasă atât prin prisma impactului asupra activității societăților comerciale, cât și prin prisma riscului de a fi declarată neconstituțională inițiativa legislativă.

Instituirea unui sistem de impunere minimă, în cadrul mecanismului de stabilire a impozitului pe profit, pentru corporații (modelul polonez) Impozit pe profit de 16% dar nu mai puțin de

16%*3% din Cifra de Afaceri+16*chelt (cheltuielile de consultanță, management, redevențe și alte drepturi de proprietate intelectuală, de la persoane afiliate sau furnizate de persoane situate în state cu care nu avem schimb de informații)

Ajustorul fiscal instituit încalcă prevederile Convențiilor de evitare a dublei impuneri, reglementările OECD privind prețurile de transfer.

Este inadmisibilă dubla taxare a cheltuielilor de consultanță, management, redevențe și alte drepturi de proprietate intelectuală de la persoane afiliate (inclusiv de la persoane afiliate din interiorul țării). Există suficientă legislație ce permite controlul prețurilor de transfer, nu trebuie decât să se verifice respectarea prețurilor de piață de către organele competente. Aplicarea unei astfel de măsuri fiscale va genera grave derapaje fiscale.

8. Recunoașterea fiscală a provizioanelor tehnice doar pentru creanțele comerciale constituite de companii începând cu 1 ianuarie 2024 și reducerea acestui procent de la 50% la 30%

Este normală recunoașterea fiscală a provizioanelor tehnice doar pentru creanțele comerciale constituite de companii, dar este anormală reducerea procentului de la 50% la 30%, în condițiile în care durata de încasare a creanțelor este în creștere. Constituirea provizioanelor tehnice pentru creanțe comerciale nu generează diminuarea impozitului pe profit, ci doar amânarea la plată a acestuia, în funcție de încasare.

Măsura va genera dificultăți majore legate de plata impozitului pe profit. A impune plata unui impozit pe profit în condițiile lipsei de lichidități nu va conduce decât la falimentul firmelor.

9. Pct. 4, 7, 19, 25, alin. (14) Reducerea impactului cheltuielilor de sponsorizare/burse private/acte de mecenat asupra impozitului pe profit.

Marea problemă în ceea ce privește sponsorizările nu este dimensiunea acestora, ci **modul de utilizare a banilor din sponsorizări de către asociații**. Noile reguli de calcul pentru impozitul pe profit și noul tratament fiscal al sponsorizărilor va genera eliminarea aproape în totalitate a sponsorizărilor și, implicit, va conduce la diminuarea veniturilor ONG-urilor.

10. Pct. 144 Instituirea unei taxe pentru tranzacțiile imobiliare, datorată de dezvoltatorii imobiliari (blocuri de locuințe sau cartiere rezidențiale) de 5% aplicată asupra valorii imobilului, la prima tranzacționare (vânzare)

Profitabilitatea dezvoltatorilor imobiliari este în continuă scădere, ca efect al creșterii cheltuielilor cu materialele, dar și a salariilor. Instituirea unei taxe suplimentare de 5% din valoarea imobilelor noi poate conduce la scăderea profitabilității sub valoarea impusă prin ajustorul fiscal. **Măsura conduce la blocarea activității dezvoltatorilor imobiliari și la dezvoltarea economiei subterane.**

11. Pct. 145 Impozitarea cu 1% a proprietăți imobiliare aflate în proprietatea persoanelor fizice a căror valoare impozabilă cumulată este mai mare de 2.500.000 lei (500.000 euro).

Conform reglementărilor contabile, în categoria proprietăților imobiliare sunt incluse terenuri și clădiri. Se pare că din punct de vedere al impozitării, potrivit propunerii legislative a Guvernului, se au în vedere doar clădirile.

De asemenea, textul de lege se referă la plata impozitului pe deținerea mai multor proprietăți imobiliare. Ce se întâmplă în această ipoteză, cu principiul echității și proporționalității impunerii, în cazul în care o persoană fizică deține o singură clădire, dar în valoare de 20 mil euro?

Există suficiente persoane fizice care dețin în proprietate mai multe clădiri, a căror valoare cumulată depășește 500.000 euro. Toate clădirile sunt închiriate, generează venituri din chirii, și implicit impozit pe chirii, CASS și chiar un impozit majorat pe clădiri generat de desfășurarea activității economice în clădirile în cauză. Astfel, consideram că această impozitare cu 1% nu se justifică în cazul clădirilor generatoare de venituri impozabile prin modul lor de utilizare.

Dacă după cca 10 ani cineva a repus pe tapetul Guvernului aceasta propunere ciudată, vă reamintim doar câteva din fracturile de logică pe care le conține.

Este de neînțeles la nivel principial și logic, în cazul instituirii unei asemenea taxe, la bugetul de stat, care **se pare că ar viza persoanele care au în proprietate un patrimoniu cu o valoare mare**, de ce în baza de calcul nu ar fi cuprinse toate elementele economice și juridice ale patrimoniului persoanei fizice atât de activ, dar și de pasiv, astfel încât să fie taxat un patrimoniu net, evident dacă este pozitiv și mai mare decât plafonul stabilit mai mult sau mai puțin arbitrar.

Fiind însă vizate de această suprataxare doar clădirile, nu înțelegem de ce nu se rezolvă această problemă mult mai simplu, prin ajustarea corespunzătoare a valorii impozabile a clădirilor peste un anumit plafon valoric și astfel, majorarea pentru acestea a actualului impozit pe clădiri, datorat bugetului local, cu ajustări corespunzătoare, dacă este cazul între bugetul local și cel de stat, care oricum se realizează.

Instituirea unui nou impozit de acest tip nu este justificată decât în ipoteza prezentată mai sus, în care baza de calcul are în vedere toate elementele patrimoniului unei persoane atât de activ, cât și de pasiv, elemente care nu ar fi cunoscute de autoritățile fiscale locale.

Efectul unei astfel de măsuri este descurajarea achiziției de proprietăți imobiliare în România și evident fărâmițarea proprietății pentru evitarea impozitului.

12. Reducerea plafonului global până la care veniturile cumulate lunar prevăzute la art. 76 alin. (4¹) sunt netaxabile – de la 33% din salariul tarifar la 20% din salariul tarifar

Prevedere legală

48. La articolul 76, partea dispozitivă a alineatului (4¹) și alineatul (4²) se modifică și vor avea următorul cuprins:

“(4¹) Următoarele venituri cumulate lunar nu reprezintă venit impozabil în înțelesul impozitului pe venit, în limita plafonului lunar de cel mult 20% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat sau din solda lunară/salariul lunar acordată/acordat potrivit legii:

(...)

(4²) Ordinea în care veniturile prevăzute la alin. (4¹) se includ în plafonul lunar de cel mult 20% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat sau din solda lunară/salariul lunar acordată/acordat potrivit legii se stabilește de angajator.”

73. La articolul 142, partea dispozitivă și ultima teză a literei aa¹) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”aa¹) venituri cumulate lunar în limita plafonului lunar de cel mult 20% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat sau din solda lunară/salariul lunar acordată/acordat potrivit legii.”

(...)

Ordinea includerii veniturilor prevăzute la pct. 1 - 8 în plafonul lunar de cel mult 20% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat se stabilește de angajator.”

Observații

Începând cu data de 1 ianuarie 2023, prin introducerea art. 76 alin (4¹), anumite beneficii, care anterior erau neimpozabile în limita unor plafoane individuale definite pentru fiecare categorie de venit, acestea se supun unui al doilea plafon global de neimpozabilitate de 33% din salariul tarifar de încadrare. **Prin acest proiect de act normativ se dorește diminuarea plafonului global de la 33% din salariul tarifar la 20% din salariul tarifar.**

Măsura introducerii unui plafon global calculat prin aplicarea unui procent asupra salariului tarifar de încadrare, face ca tratamentul fiscal al acestor beneficii să fie unul neunitar, **dezavantajând salariații cu venituri mici. Diminuarea plafonului global de la 33% la 20% din salariul tarifar duce la creșterea sarcinii fiscale pentru salariații cu venituri mici.**

Spre exemplu, în situația în care un angajator acordă tuturor salariaților un pachet de beneficii constând în (contravaloare hrană – 600 lei, servicii medicale sub formă de abonament – 500 lei, pensie facultativă – 450 lei), pentru un salariat încadrat cu salariul minim pe economie, din suma totală de 1.550 lei, doar 600 lei se încadrează în plafonul global de 20% din salariul tarifar de încadrare, pe când în cazul unui salariat încadrat cu un salariu de 8.000 lei, întreaga sumă de 1.550 lei se încadrează în plafonul global.

Pentru a nu mări sarcina fiscală a salariaților cu venituri mici, o soluție ar fi înlocuirea plafonului global determinat prin aplicarea unui procent din salariul tarifar de încadrare cu un plafon global stabilit într-o sumă fixă unitară rezonabilă, aplicabilă tuturor salariaților indiferent de nivelul salarial avut.

13. Aplicarea facilităților fiscale asupra unui singur contract de muncă pe baza opțiunii salariatului / introducerea plafonului de 10.0000 lei pentru aplicarea scutirii de impozit în domeniul IT

Prevedere legală

42. La articolul 60 punctul 2, se modifică și va avea următorul cuprins:

”2. persoanele fizice, pentru veniturile realizate din salarii și asimilate salariilor prevăzute la art. 76 alin. (1)-(3), ca urmare a desfășurării activității de creare de programe pentru calculator, în condițiile stabilite prin ordin comun al ministrului cercetării, inovării și digitalizării, al ministrului muncii și solidarității sociale, al ministrului educației și al ministrului finanțelor.

Scutirea se aplică la un singur angajator/plătitor, pentru veniturile de până la 10.000 lei inclusiv obținute din salarii și asimilate salariilor realizate de persoana fizică în baza unui singur contract individual de muncă, raport de serviciu, act de delegare sau detașare sau a unui statut special prevăzut de lege, pe baza opțiunii exprimate, în scris, prin declarație pe propria răspundere la angajator/plătitor, după caz. Partea din venitul brut lunar ce depășește 10.000 lei nu beneficiază de facilități fiscale.”

43. La articolul 60 punctul 5, literele c) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”c) veniturile brute lunare din salarii și asimilate salariilor prevăzute la art. 76 alin. (1) - (3), realizate de persoanele fizice pentru care se aplică scutirea sunt calculate la un salariu brut de încadrare pentru 8 ore de muncă/zi prin raportare la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată prevăzut de lege pentru activitățile din domeniul construcțiilor prevăzute la lit. a). **Scutirea se aplică la un singur angajator/plătitor**, după caz, pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor de până la 10.000 lei inclusiv, realizate de persoana fizică în baza unui singur contract individual de muncă, cu normă întreagă sau cu timp parțial, pe baza opțiunii exprimate, în scris, prin declarație pe propria răspundere la angajator/plătitor, după caz. Partea din venitul brut lunar ce depășește 10.000 lei nu beneficiază de facilități fiscale.

(...)

d) scutirea se aplică potrivit procedurii aprobate prin ordin al ministrului finanțelor.”

44. La articolul 60 punctul 7, litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

”c) veniturile brute lunare din salarii și asimilate salariilor prevăzute la art. 76 alin. (1) - (3), realizate de persoanele fizice pentru care se aplică scutirea sunt calculate la un salariu brut de încadrare lunar pentru 8 ore de muncă/zi, prin raportare la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată în domeniul/sectorul agricol și în industria alimentară, stabilit potrivit legii pentru domeniul/sectorul agricol și în industria alimentară. Scutirea se aplică la un singur angajator/plătitor, după caz, pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor de până la 10.000 lei inclusiv, realizate de persoana fizică în baza unui singur contract individual de muncă, cu normă întreagă sau cu timp parțial, **pe baza opțiunii exprimate, în scris, prin declarație pe propria răspundere la angajator/plătitor, după caz**. Partea din venitul brut lunar ce depășește 10.000 lei nu beneficiază de facilități fiscale;“

Observații

Nu ne opunem ideii de limitare a acestei facilități și nici a altora, care creează atât inechități și discriminări, cât și posibilități de abuz de lege pentru evitarea impunerii, dar, **pentru simplificarea implementării, propunem ca facilitățile să se aplice la unitatea unde salariații au funcția de bază și nu la unitatea la care aceștia optează. Unitatea unde salariatul are funcția de bază este o informație deja cunoscută de angajatori, informație ce se regăsește, de asemenea, și în declarația 112. În acest sens, și autoritatea fiscală poate face o verificare a încadrării corecte.**

Aplicarea facilităților în baza opțiunii scrise a salariatului, **ar conduce la o sarcină administrativă suplimentară pentru angajatori, și la un mecanism greoi de verificare și control.** Opțiunea

salariatului s-ar putea schimba periodic în funcție de veniturile realizate, pe când stabilirea aplicării facilităților doar la unitatea unde salariatul are funcția de bază ar crea o constantă.

14. Eliminarea scutirii de la plata contribuției de sănătate pentru sectorul construcțiilor / sectorul agricol și industria alimentară

Prevedere legală

78. La articolul 154, alineatul (1), literele r) și s) se abrogă.

79. La articolul 155, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) Pentru veniturile prevăzute la alin. (1) se datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate și în cazul în care acestea sunt realizate de persoanele fizice aflate în situațiile prevăzute la art. 60, cu excepția pct. 6”

Observații

Contribuția de sănătate este o contribuție datorată de salariați, dar **în esență această modificare legislativă va duce în multe situații la renegocierea salariilor brute ale angajaților pentru păstrarea veniturilor nete actuale.**

În acest sens, va crește sarcina fiscală a angajatorilor într-un timp scurt (de la 1 septembrie), cost ce nu a fost bugetat de către companiile aflate în aceste situații. Pentru a avea predictibilitate este necesar ca aceste măsuri de creșteri de taxe să fie anunțate cu 6 luni înainte de aplicarea efectivă și nu de la o lună la alta.

15. Măsurile fiscale avute în vedere pe linia majorării nivelurilor de accize vor avea un impact negativ în piață, cu efect de boomerang pentru toate părțile implicate – Guvern/buget de stat – mediul de afaceri.

Avem astfel de a face cu o **nouă creștere nesustenabilă a accizelor aplicabile la băuturile alcoolice**, cu un impact major asupra producătorilor de băuturi spirtoase, **cu efecte din cele mai nedorite asupra producătorilor locali.**

Știm foarte bine că, în toate situațiile de criză ce au marcat România, începând cu anul 2009, cel mai la îndemână instrument pentru a crește încasările la bugetul de stat, a devenit creșterea accizelor. Este o „schimbare din pix” care generează imediat venituri mai mari (în maximum 55 de zile de la intrarea în vigoare – ținând cont de termenul de plată al accizelor la bugetul de stat). Aceasta este bineînțeles o situație sau mai bine spus o previziune a statului, care s-ar putea materializa la nivel strict teoretic. În practică, după cum vom aminti pe scurt, în cele ce urmează, situația stă exact invers.

Afirmațiile de mai sus au la baza analiza de impact privind istoricul creșterilor anterioare ale accizei asupra încasărilor bugetare din accize, analiză realizată pe baza datelor furnizate de Ministerul Finanțelor. Astfel, se pot constata următoarele:

a) Creșterile nivelurilor de acciza din anul 2022 au cauzat scăderea volumelor de băuturi spirtoase vândute pe piața locală în prima jumătate a anului 2023.

Modificările aduse de „bine-cunoscuta” **OG nr. 16/2022**, publicată în Monitorul Oficial la 15 iulie 2022, și de Legea nr. 370/2022, publicată în Monitorul Oficial la 20 decembrie 2022, prin care a fost majorată de două ori acciza la alcool și la băuturile alcoolice, respectiv cu 5% de la 1 august 2022 și cu 6% de la 1 ianuarie 2023, au arătat faptul că, **la o creștere agregată de 11% a accizei în anul 2022 se observă deja o scădere cu 2,6% a încasărilor la bugetul de stat din acciza la alcool etilic în primele șase luni ale anului curent** (369.68 milioane lei) față de aceeași perioadă a anului trecut (379.46 milioane lei).

Experiența arată că, **majorarea cu 42% a accizei în 2013 a determinat, în intervalul 2013-2014, o scădere a pieței fiscalizate a băuturilor spirtoase de 30%, în schimb reducerea cu 30% a accizei în anul 2016 a avut ca rezultat în ultimii ani scăderea pieței nefiscalizate cu aproximativ 25% și dublarea veniturilor colectate la bugetul de stat**, care au înregistrat 850.20 milioane lei în 2021 pentru piața băuturilor spirtoase.

b) Creșterea accizei are efecte extrem de negative asupra producătorilor locali.

Industria locală de băuturi spirtoase a fost deja influențată negativ de costurile de producție crescute în decursul anului 2022, un exemplu fiind **creșterea prețurilor materiilor prime cu până la 80%**. Pe termen mediu și lung, majorarea accizei nu va duce la încasări bugetare mai mari, deoarece un preț mai mare va genera o scădere a vânzărilor și implicit a sumelor de plată la bugetul de stat – nivelul cifrelor de afaceri și al impozitelor și sumelor provenite din TVA vor fi mai mici. Mai mult, **costurile tot mai mari pentru companii se vor răsfrânge asupra angajaților prin reducerea personalului și creșteri de costuri în anumite zone.**

În acest moment, **în România valoarea accizelor este mai mare decât în statele vecine și peste unele valori practicate în Uniunea Europeană, deși veniturile consumatorilor sunt mai mici.** Nivelul accizei la alcool etilic este 855 euro/hl de alcool pur, în creștere cu 15,4% de la 741 euro în 2021, în condițiile în care nivelul minim impus prin directiva europeană este 550 euro/hl.

c) Creșterea accizei va redimensiona piața neagră, în sensul creșterii vânzărilor ilicite.

O creștere de două cifre, așa cum este vehiculată, va avea efecte negative în special asupra producătorilor locali onești și va favoriza producția ilegală și consumul de alcool nefiscalizat, așa cum ne-a demonstrat experiența. Efectele negative se vor resimți atât la nivel economic, cât și social, **în condițiile în care va crește simțitor consumul de băuturi alcoolice contrafăcute ce va afecta grav sănătatea persoanelor.** Produsele ilicite, a căror calitate și trasabilitate nu este în nici un fel controlată, reprezintă un risc major pentru sănătatea consumatorilor. Spre deosebire de alcoolul fiscalizat, care este supus testării și verificării, cel de pe piața neagră are mari probleme de calitate și poate pune în pericol viața consumatorilor de toate vârstele.

În concluzie, considerăm că măsurile fiscale trebuie să fie sustenabile și să nu se erodeze baza de impozitare, în special prin distrugerea producătorilor locali, care sunt din ce în ce mai puțini.

Fiind mereu în contact cu producătorii și distribuitorii de băuturi spirtoase din România, considerăm că se poate lua în considerare o mărire de maximum 5% a accizei, începând cu data de 1 octombrie 2023, urmând că acest nivel al accizei să rămână aplicabil pe toată perioada 1 ianuarie 2024 - 31 martie 2025

inclusiv. Această măsură ar permite adaptarea operatorilor economici la schimbare și ar asigura predictibilitate pe termen mediu.

16. Lărgirea sferei de cuprindere a obligațiilor privind plata anticipată a accizelor și pentru producătorii/furnizorii care livrează produse accizabile încadrate la vinuri, băuturi fermentate, produse intermediare și alcool etilic (băuturi spirtoase).

Proiectul de OUG propune **modificarea Art. 345 alin. (3) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal**, prin completarea acestui alineat în sensul creării obligației de plată a accizelor în mod anticipat și pentru tipurile de produse accizabile mai sus enumerate.

În continuare, proiectul de OUG aduce o serie de alineate noi în completare, care reglementează practic procedura aplicării noului alin. (3) modificat, conform celor mai sus menționate.

Înțelegem faptul că intenția este de a diminua evaziunea fiscală în domeniul băuturilor alcoolice (exceptând berea), însă măsura propusă aduce prejudicii operatorilor economici înscriși în lanțul comercial cu astfel de produse accizabile. Condiționalitățile și cerințele impuse operatorilor economici care realizează tranzacții comerciale cu produse accizabile sunt oricum foarte stricte și foarte atent monitorizate de către autoritățile competente, nefiind necesare noi măsuri în acest sens.

Există obligații lunare de raportare ale operatorilor economici de profil în ceea ce privește activitățile cu produse accizabile derulate în locațiile autorizate pentru primirea, producția, depozitarea și ulterior eliberarea în consum a acestora (din prisma trasabilității cantităților de materii prime și/sau produse finite accizabile), precum și obligații de notificare pentru orice modificări aduse ulterior autorizării inițiale ale acestora.

În concluzie, considerăm că măsura fiscală propusă nu va avea efectele scontate, ci va crea doar obligații suplimentare în sarcina operatorilor economici, pe lângă multele altele cu care trebuie să se conformeze.

17. Valabilitatea autorizațiilor pentru destinatar/expeditor certificat

Măsura propusă prin proiectul de OUG este una benefică și utilă, care era așteptată să se producă, întrucât termenul de la care autorizațiile de destinatar și/sau expeditor certificat deveneau valabile era același prevăzut pentru calitățile de antrepozitar, destinatar înregistrat, importator autorizat, respectiv de la 1 ale lunii următoare celei în care erau înregistrate cererile.

Or, înglobarea tranzacțiilor intracomunitare cu produse accizabile cu acciza plătită în sfera monitorizării din punct de vedere al regimului accizelor, începând cu data de 13.02.2023, a avut ca motivație, la nivel comunitar, asigurarea unei mai bune trasabilități pentru astfel de tranzacții cu produse accizabile și nicidecum crearea unor dificultăți în procesul de autorizare al operatorilor economici, din punct de vedere al perioadei de emisie și valabilitate a autorizațiilor.

Astfel, măsura fiscală propusă este una corectă și vine în sprijinul operatorilor economici care realizează astfel de tranzacții comerciale intracomunitare.

În loc de concluzii, vă asigurăm că profesioniștii, reprezentanți de organisme noastre profesionale, înțeleg foarte profund și corect situația fiscal bugetară în care se află România și constrângerile generate de asumarea la nivelul organismelor internaționale a îndeplinirii principalilor indicatori macroeconomici negociați, inclusiv riscurile legate de finanțarea țării prin PNRR.

Înțelegem în acest context și necesitatea ajustărilor care trebuie realizate asupra legislației fiscale, inclusiv asupra unor facilități fiscale adoptate de decidenții politici în timp, dar înțelegem și insecuritatea economică cu care se confruntă întreprinzătorii privați și cetățenii, în actualul context macroeconomic și geopolitic.

Vă supunem atenției că aceste măsuri fiscale nediscutate în mod transparent cu mediul economic și cu specialiștii recunoscuți în domeniile lor de competență și mai ales neafiliați politic, pot genera efecte economice și sociale grave și, mai mult, pot avea efecte bugetare mult mai reduse decât cele pe care le estimați sau chiar nesemnificative, întrucât este bine cunoscut faptul că randamentul unui impozit sau altul este condiționat în mod direct de acceptarea lui de către masa de contribuabili vizați și în al doilea rând de o foarte bună administrare fiscală.

În acest sens apreciem că pentru creșterea colectării fiscale în PIB pe termen scurt și mediu, era necesară mai degrabă implementarea unei reformări la nivelul administrației fiscale care să aibă efecte rapide de creștere a capacității sale de administrare, în condiții de stabilitate și predictibilitate a Codului fiscal și, abia ulterior, adoptarea treptată a unor măsuri de ajustare bine calculate, mai ales prin prisma efectelor lor.

Vă asigurăm de întreaga noastră disponibilitate pentru dialog și identificarea celor mai eficiente și mai puțin dăunătoare soluții atât în ceea ce privește reforma administrativă absolut necesară, cât și măsurile fiscale în sine.

Cu deosebită considerație,

Dan Manolescu

Președinte UPLR

